

Előfizetési ár:
 Egész évre 6 frt.
 Félévre 3 „
 Negyedévre 1 „ 50 kr.

Bérmentlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el. A kéziratok nem adatnak vissza.

A nyílt-térben minden három hasábos garmond-sor díjja 20 kr.

ZEMPLEN.

Társadalmi közlöny.

MEGJELEN HETENKINT EGYSZER.

Hirdetési díj:
 A hirdetéseknek minden egyes szó után 2 kr. fizetendő.

Terjedelmes hirdetések többszöri beiktatása, kedvezőbb feltételek alatt eszközölhető.

Minden egyes beiktatás után kincstári illeték 30 kr.

Az iparos-osztály anyagi, erkölcsi és politikai helyzete.

— Heyduk Ambrustól. —

IV.

Mi biztosítékot nyújtott tehát az ország anyagi jövőjére nézve az 1867-diki kiegyezés és azon „közösügy“, melynek tarthatatlanságát bensőleg annak alkotói is elismerik? és hogy mégis fentartani kívánják, az csupán uralmok koczkatatának féltelméből ered. A „közösügy“ hiányait ma már csak újabb elviselhetlen adónemekkel lehet palástolni. De vajjon el is fogja-e azt bírni azon nép, mely munka nélkül lévén uzsorások által behálózva: erkölcsileg elnyomva: már a hazafias erények gyakorlatában is megmetyéztetett? Azt a jövő aligha igazolhatja. Mert az általános hanyatló helyzet már ma a legmunkásabb polgári osztályokat is, a teherviselésre képtelen tengőzökké süllyeszti alá.

Az ellenzéki pártnyalatok, politikai nézetkülönbség nélkül hangoztatják, hogy hitel- és pénzügyünk a „közösügy“ által alapjában megtámadott, és jelzik a veszélyt, mely anyagi jövőnk fenyegeti. De azért csak „árnyalatok“ maradnak, és a politikai érdek nem engedi őket tömörülni, hogy „közgazdaságilag“ megmentsek a hazát. A csinált többség a „közösügy“ teremtoi pedig, önbeismerésük dacára siketek maradnak a nemzet valódi többségének jajveszékéleire; és a törvényhozásban csupán a politikai hatalom felett vitáznak: az „osztrák nemzeti bank“ csöndesen és feltűnés nélkül, de mélyen nyújtja szívó edényeit a nemzet életereibe, és mindinkább biztosítja önmagának a jövőt.

Mindenki beismeri, hogy elodázhatatlanul meg kell oldani azon „közösügyi“ kérdéseket, melyeket az 1867-diki kiegyezés függőben hagyott; és belátják annak szükségességét, hogy a „bank és a valuta“ kérdése Magyarország hitelviszonyainak megfelelőleg újabban felveendő és elintézendő. Mert nemzeti tekintélyünket, politikai független önkormányzatunkat, közgazdasági törekvéseinket, hitel- és pénzügyi önállóságunk biztos alapját csakis egy egészséges „nemzeti gazdasági politika“ vetheti meg. E nélkül minden eddigi közjogi politikai vívmányaink is tarthatlanok, megvédhetlenek. Erős politikai államot csak egy gazdag munkás állam tehet, mely erkölcsi fölényt képes gyakorolni szomszédaira. A „pénz és hitel“ mozgató erője minden haladásnak. Ott, hol az anyagi lét koczkatáta van, a politikai elvek árucikké, melyet a hatalmasak megvásárolhatnak; elég példát nyújt erre a történelem. A „politika érdekei“ mellett szóhoz kell juttatni tehát minél előbb a „közgazdasági érdekeket is; mert hogy hazánk „pénz és hitelügyileg“ a külföld és a szomszéd államok gyámkodása alól végre felmentessék: arra a leghelyesebb eszköz az ipar és kereskedelem érdekeinek előtérbe nyomása, és a szabadverseny által kifejlődött egészséges állapotra fektetett és államilag megvédett munka megtakarításai.

A kiegyezés alapján 1877-ik év lesz a sarkponton, melyen megfordul Magyarország anyagi jövője. Azon év feladata lesz Magyarország „közgazdasági érdekeit diadalra emelni; megteremtteni „pénz és hitelügyeinek“ önállóságát; és megmenekülni végre az „osztrák nemzeti bank“ habarcs karjai között.

Erre törekednek a nemzet munkásai; és

habár a jelen országgyűlési többség „közösügy“ nélkül nem is képzelhet boldog és megelégedett Magyarországot: hisszük, hogy az ország nemzetgazdasági teljes függetlensége mellett, politikai sulyban is inkább fog nyerni, — mint az maig a „közösügy“ vésszes fentartása mellett megtörténhetett.

A mint a párisi „Semaine Financier“ után a magyar lapok említik, a párisi „Credit Foncier“ és „Société Générale“ volnának kiszemelve „a magyar nemzeti bank“ megalapítására; mely 1877. év január 1-én, azon időpontban lépne életbe, midőn az „osztrák nemzeti bank“ szabadalma lejár. Sokat várunk 1877-től; vajha ne csalódnánk! Mert habár a nemzet e tekintetbeni követelése méltányos és jogos; ha győzni akarunk, nem szabad számításainkból kifelednünk azt, hogy vannak magas osztályú érdekek, melyek a kivitelnél többet nyomnak a latban, mint a hazai érdekek összessége. Nem egy, de százfeji hydrával kell megküzdőnünk; és hogy azt valóban le is győzhessük, nem elég, hogy kitartók legyünk: hanem ismernünk is kell azon pénzhatalmat, azon Góliáthot, melynek leparittyázására Magyarország összes munkás szerény Dávidjainak sorakozni legszentebb honfiai kötelességük.

Független „hitel és pénzrendszer“ után epedve sóvárgunk. De mily kevesen vannak, kik ismernék azon „intézet“ befolyását, mely Magyarország hitelrendszerét, anyagi jövőjét oly önkényileg korlátozza.

Az 1872. évi „országos“ krízis alkalmával a feljajdult nemzet megnyugtatóására, kormányunk megkezdte alkudozásait; melyek alapja volt azon méltányos követelés: hogy a kiegyezési quota arányához képest az „osztrák nemzeti bank“ magyarországi fióktelepeinél szintén emelje a „leszámitolási üzletben javadalmazását (dotatio). A megkezdett alkudozások azonban, melynél hazánk pénzügyminisztere igen is sulyosan tapasztalhatta a hitel terén Bécs fensőségét, a saját alárendelt helyzetét, dacára a részéről tanusított türelemnek és engedékenységgnek: eredmény nélkül hagyattak abba. Mert a bank szilárd magatartása, mely

	a budapesti telep pénztári forgalma:	530.252,244	frt.	38	kr.	volt;
	a temesvári „ „ „	37.023,188	„	95	„	
	a fiúmei „ „ „	24.160,379	„	51	„	
	a zágrábi „ „ „	19.623,633	„	29 ^{5/8}	„	
	a debreczeni „ „ „	15.364,991	„	02 ^{5/8}	„	
	a brassói „ „ „	15.029,273	„	84	„	
	a szebeni „ „ „	9.470,098	„	69 ^{5/8}	„	
	a pozsonyi „ „ „	6.366,424	„	55	„	
	a kassai „ „ „	4.805,616	„	44	„	
	a sopronyi „ „ „	1.676,563	„	65	kr.	

ésigy a bank összes tíz magyarhoni fiókpenzt. forgalma: 663.772,409 „ 33^{5/8}/kr. összeget tett ki; mely összeg az egész osztrák birodalmi 8.140.405,809 frt. 87^{5/8}/krt tevő pénztári forgalomnak mintegy 8,5 %-kát képezi.

Az utalványozási üzlet, az ezzel foglalkozó nyolcz telepnél pedig a következő számárnyokban foglalta el a működési tért, u. m. a bank:

	Budapesti fióktelepe kiállított:	14,113	darab	utalványt;	67.577,081	frt.	32 ^{5/8} /kr.
	fiúmei „ „	5,318	„	„	5.443,025	„	95
	temesvári „ „	2,257	„	„	4.944,538	„	82
	debreczeni „ „	3,205	„	„	2.854,350	„	97
	brassói „ „	2,347	„	„	2.123,976	„	76
	zágrábi „ „	245	„	„	1.769,635	„	09
	szebeni „ „	1,393	„	„	1.235,404	„	49
	kassai „ „	770	„	„	1.031,124	„	95

Összesen: 29,648 darab utalvánnyal: 86.979,148 frt. 35^{5/8}/kr.

értékben, mely az „osztrák nemzeti banknak“ a birodalomban folytatott és 352.098,727 frt 91^{5/8}/krt tevő utalványozási üzletének mintegy 24,7 %-kát képviseli.

Ellenben különböző értékpapirokra előlegezett kézi zálogkölcson üzlete. ugyancsak az ezzel

foglalkozó nyolcz fióktelepnél; n. m.: Budapesten: 29.302,400 frt. Zágrábban: 1.307,200 frt. Temesváron: 1.213,500 frt. Szebenben: 807,800 frt. Brassóban: 471,700 frt. Debreczenben: 461,600 frt. Kassán: 289,800 frt. Fimében: 225,600 frt. Összesen 34.079,600 forintokat mutat fel, mely az összes birodalmi 135.244,200 forintokat tevő előlegezéseinek arányához képest mintegy 25,1%-kal fejezhető ki.

Továbbá a „bécsi bank“ hat magyarhoni fióktelepeinél a váltóleszámitolási üzletet a következő mérvben terjesztette ki, u. m.

Budapesten	leszámitott:	53,816	darab	különböző jellegű váltót:	135.446,026	frt.	24	kr.
Temesváron	"	5,945	"	"	6.782,385	"	96	"
Fiumében	"	2,429	"	"	5.492,918	"	06	"
Brassóban	"	2,854	"	"	3.845,124	"	02	"
Debreczenben	"	2,321	"	"	3.706,055	"	51	"
Szebenben	"	475	"	"	943,933	"	97	"

Összesen: 67,840 darab váltót: 156.215,903 frt. 76 kr. értékben, mely leszámítolási összeg a birodalomban létező 22 leszámítolási fiókjainak 877.266,856 frt 75³/krra menő összeggel szemben, a forgalomnak mintegy 17,8%-kát képviseli.

Ezen üzletágakon kívül, a „jelzálog kölcsönt“ illetőleg végre a „nemzeti bank“ fiókjainak mellőzéseivel, közvetlenül Bécsben intézkedik, mely üzletágban Magyarország és kapcsolt részeinek birtokosainál 1873-ik évben 82 hiteltétel: 5.038,500 frtot képviselve helyeztetett el; mely újabb összeggel összes jelzálogi követelése Magyarországgal szemben 818 adósnál: 36.599,290 frt. 73 krra emelkedett; mely tőke mintegy 49,6%-kát képezi azon 73.807,432 frt. 76³/krra menő jelzálogi követelésnek, melyet az „osztrák nemzeti bank“ a birodalom két felének birtokosainál elhelyezett.

Magyarország és kapcsolt részeiben a jelzálog üzlet:

47., kölcsönrel:	3.275,016	frt.	43	krt	nyújtott záloglevelekért bérházak és épületek
583.,	32.392,834	"	99 ³ /	"	összegért uradalmak; és csupán:
188.,	1.061,439	"	30 ³ /	kr	értékű szolgáltnak kis birtokok fedezetül összesen:

818., kölcsönrel: 36.599,290 frt. 73 kr. értékben.

És ha most ezen kimutatott hitel forgalomnak óriási üzleti összegeiből, levonásba tesszük az üzleti év folyama alatt eszközölt törlesztéseket, még akkor is Magyarország nagy iparosaival és nagy kereskedőivel szemben, 1873-ik év december 31-ik napján, a következő cselekvőlegeket találjuk felszámolva az „osztrák nemzeti bank“ vagyona-mérlegében, u. m.

Budapesten	fizetendő:	12,234	darab	váltóért:	30.670,108	frt.	26	krt
Fiumében	"	471	"	"	1.258,906	"	57	"
Temesváron	"	995	"	"	1.176,640	"	23	"
Debreczenben	"	543	"	"	904,751	"	83	"
Brassóban	"	638	"	"	851,391	"	46	"
Szebenben	"	101	"	"	227,115	"	82	"

Összesen: 14,982 darab váltóért: 35.088,314 frt. 12 kr.

értékben, mely összeg az újabb üzleti év első negyedében volt törlesztendő.

Ugyancsak a magyar nagy iparosokat és nagy kereskedőket a zálogkölcsön üzletágában következőleg találjuk az év zárlatának a fióktelepeknél megterhelve, u. m.

Budapesten:	7.630,300	frttal
Temesváron:	795,300	"
Kassán:	566,100	"
Zágrábban:	458,400	"
Szebenben:	427,100	"
Debreczenben:	341,300	"
Brassóban:	214,400	"
Fiumében:	73,600	"

a 8 telepeknél összesen: 10.505,500 frt. összeggel, melynek fedezetét mintegy 12—13 millió frt. értékű elzálogosított állampapírok képezték.

Ha továbbá ezen felsorolt cselekvőlegekhez hozzá számítjuk végre a hosszú évi törlesztésekre elhelyezett: 36.599,290 frt. 73 kr. jelzálog követelést, akkor úgy találjuk, hogy az „osztrák nemzeti bank“ irányában a magyar nagy ipar, kereskedelem és földbirtok: 82.193,104 frt. 90 krral áll szenvedőlegesen kötelezettségben; mely összeg a bank összes kintlevő és hasonjellegű 311.153,980 frt 84 krra menő követelésének, mintegy 26,4%-kát teszi ki.

A magyar forgalmi kör ezen szenvedőlegességéhez azonban hozzá kell még adnunk azon

12.500,000 forintot is, melyet a bank kormányzósága 1873-ik évről szóló jelentésében, mint rendkívüli hitel-pótlékot felemlít és melyet a „bécsi krach“ folytán közvetlenül Bécsből becsátott a magyar hitelforgalom segélyére; mely értéknek beváltása a bécsi piacra köttetvén ki, ugyanaz a bécsi anyaház váltótárczájába leltározatott. Ezen összeggel, hazánk nagy földbirtokos-, iparos és kereskedő osztálya egész 93.693,104 frt. 90 krig áll terhelten a bécsi óriással szemben, mely adóság megfelelne ugyan „közösügyi“ quota 30-as részletének, ha figyelmen kívül hagynók jelzálog terhünk 49,6%-éknyi súlyát; 50,4%; valamint „váltó leszámítolási és előlegezési kölcsön“ czime alatt élvezett hitelünk 17,8% és 25,18% arányrészt: a lajtántuli birodalmi részek 82,2% és 74,82%-kai ellenében.

A magán tehernek ezen nagy összege mellett azonban nem kerülheti el figyelmünket azon függőben tartott 80 millió államkölcsön sem, melyet az „osztrák nemzeti bank“ az „osztrák kormány“ nyújtott azon határidőig, midőn szabadalma megszűnik. E függő tartozásnak rendezése az 1867-ik évi kiegyezésnél mellőztetett, mint olyan, mely Magyarország államháztartását teljességgel nem terheli. De habár törvényhozásunk ezen tartozásnak kötelező jellegét, még maig sem ismerte el; a bank a 30-as quota elvénél

Zörren a kapu kilincse,
Jön az én szívemnek kincse:
Csak hadd jöjjen, ugy akarom,
Én is én is betakarom.

BORÚTH.

Az ikrek.

— Beszély. —

Irta: Farkas Bertalan.

[Folytatás.]

Midőn az öreg kovácsné s György visszajöttek, Arankát a kanavászsál borított szegényes diványon sáppadtan elalélva találták.

Bálint nem árult el semmit: komoly arca hideg volt mint egy kőszoboré; nem árulta el a tüzet, mely keblét dulta, égette. Jégkéreg volt a tűzakna felett...

Az öreg néni megrettent, amint a leány dult

fogva, államunkat 24 millió forint erejéig jogszerűen véli tartozói közzé sorozhatni. Sőt hogy a többször megkísérelt kiegyezés és javadalmas kérdés az „osztrák nemzeti bank“ és Magyarország kormány közt maig sem oldatott meg, annak némileg e függőben tartott és elintézetlenül maradt 80 millió forintnak mikénti fedezése és törlesztése szolgált akadályul. Mely 80 millió frt. hányadát, ha az ország törvényhozása végtére a nemzetre kötelezőleg elismerné, akkor eltekintve kölföldön felvett terhes kölcsöneinktől, csupán csak az „osztrák nemzeti bank“ irányában is e hitelintézet által támasztott igényekhez képest magánüzletben s államilag 118.693,104 frt. 90 krral volnánk megterhelve, mely összeg aztán megközelítőleg megfelelne az ugyancsak 1873-ik év decemberhő 31-ik napján az egész birodalomban forgalomban levő 358.942,580 forintnyi bankjegyek 30-as részarányának is.

Most pedig, midőn a számok ezen óriási halmazát a tényleges állapotokhoz mértén egészen híven, olvasóink elé terjesztettük, kérdjük: hogy vajjon azon hitelműveleteknek alapját, mely által az „osztrák bank“ Magyarországon oly óriási hatalommá fejlődött, ugyan mi képezheti? különösen pedig jogosan véljük azt tehetni: ha e kérdésnél is alkalmazásba hozzuk azon elvet, melyet az 1867-ik évi kiegyezés „kiindulási pont“ gyanánt megjelölt.

Ha a feleletnél a bank 90 millió forintra menő részvénytőkéjét vesszük számításunk alapjául, Magyarország területkörén folytatott üzleteinek alapjául 27 millió forintot nyerünk válaszul. Ha ellenben kibocsátott bankjegyeinek fedezetére szolgáló 148.197,578 frt. 75 kr. érczkincsét és érczben fizetendő váltóit mérlegeljük, 44.449,273 frt. 62³/kr. azon alap, mely a magyar korona tartományaiban az „osztrák nemzeti banknak“ szabadalmát eddig hallgatóság biztosította, a szokás jogánál fogva beismertette.

Hogy azonban a részvénytőke alapjának valódiságát meginkább megközelítsük, vonjuk le a 90 millió részvénytőkéből azon 80 millió forintokat, melyek előszámitólag egy millió forint évi átalányért, szabadalmának megszűntéig, az „osztrák bank“ a „bécsi kormány“ kezéhez szolgáltatott. E hitelművelet által, mely különben a „bank szabadalmát“ illetőleg nagy előnyöket biztosított a részvényeseknek, csupán 10 millió részvénytőke maradt hitelforgalmának alapjául; és ezzel is képes „egyedárusított szabadalmának“ védpaizsa mellett kifejlesztett hatalmánál fogva az összes birodalom népeit anyagi működéseikben folyton aggasztó rettegésbe tartani.

Igy ha államunk, anyagi hanyatlásunk által kényszerítve, hogy legalább szorongatott hitelünket némileg továbbra is biztosítsa; végre kénytelenítettnek a 80 millió lajtántuli tartozásnak hányadát hason feltételek mellett átvállalni; vajmi kevés! csupán 3 millió valóságos részvénytőke alap juthatna nemzetünk hitelforgalmának fentartására; ha egyes hazafi „Financzierek“ vélemény tanácsa szerint az „osztrák nemzeti bank“ üzletkörének kettészakításával hajlandó volna megosztani érczkincsét, és részvénytőkéjét a czéllból, hogy Magyarország hitelműveleteinek független kezelése és kormányzata magyar főurainkra bízva, ezáltal a nemzet e tekintetbeni követeléseinek be-

vonásait, lázban égő szemeit, szederjes ajkát közelebről megvizsgálta. György pedig néman nézte, s úgy tetszett neki, mintha egy letört lilium-szálat látta maga előtt. Az erős legény szívét valami úgy szoritotta, ha Aranka arcát tartósabban szemlélte; valami különös fájdalom vett rajta erőt, mit nem volt képes magának megmagyarázni.

Aranka azonban rövid idő múlva teljesen jobban érezte magát, s mindenki meg lett nyugtatva azonnal.

Még az is egy bizonyos nemét képezi a fájdalomnak, midőn környezőink megnyugtatóására, — nem akarván, hogy sajnálkozzanak felettünk — javulást kell színelnünk. Így volt szegény Aranka is.

Bálint ezután oda állt György elé, megfogta annak kezét, mereven szemébe nézett s komoly fásult hangon szólt hozzá:

— György! egy kis fontos beszédem van veled, ha nem lesz terhedre: jöj át a műhelybe. S a nélkül, hogy többet szolt volna, elhagyta a szobát.

Györgyöt meglepte Bálint e nyilatkozata; nem

A „Zemplén“ tárczája.

Dalok:

II.

Jár a szellő a virághoz.
Járok én is a babámhoz...
De csak titkon megyek hozzá;
Mert valaki hirbe hozná...

Csöndes a táj, fönn az égen
Barna felhő megy sötéten:
Megy a felhő, vonul tova.
Én is megyek valahova.

Kél a hold merengő képe...
Ott ül a hegy tetejére;
De a felhő az a barna
Köpenyében betakarja...

töltésével,
senek.

És l
és kincs
kezelés é
igénylő l
vajjon n
előny? É
vényesei
is tulajdo
is, bár az
megoszva
saját üzle
sának rov
hatná ezt

Néz
ily alaku
nemzet n
gyarorszá
gi munká
pénz“ re
Egy
zet valód
hazafias

1087. sz

E

Ze

Az

2-ik nap

termében

követő n

Az

ményekl

lést meg

fogják ill

A

kezett é

tárgyako

gyai köv

1-s

rendelet

2-s

gálása.

3-s

tárgyalá

munka-v

kelt re

4-s

behozata

felállítás

rendelet

szabályr

5-s

által az

részvet

leküldöt

Me

gyűlésre

szintén

rencsém

Ke

14-én.

emlékez

hozzá; d

akart ad

Ar

delem de

töltésével, rámasztott hiteligenyünk kielégítésének.

És ha ez megtörténhetnék; dacára az „alap és kincs“ megosztásának, a magyar központosított kezelés életbeléptetésének, és a bank kormányzatát igénylő hazafiaink e tekintetbeni kielégítésének; vajjon nem Bécsnek maradna-e továbbra is az előny? És vajjon a megosztott bankalaprak részvényesei nem maradának-e azok, kik annak eddig is tulajdonosai voltak; és mint eddig, ugy ezentul is, bár az „alap és működési kör“ függetlenítve, megosztva; vajjon nem iparkodnának-e ujabbán saját üzleti érdekeiknek, a nemzet anyagi haladásának rovására ismét tulsulyt biztosítani? Ki vonhatná ezt kétségbe? Ki láthat a jövőbe?

Nézete-n és teljes meggyőződésém, hogy egy ily alaku „bankrendezés“ nem elégithetné ki a nemzet nagy zömét! És nem is biztosithatna Magyarország közgazdasági törekvéseinek, — anyagi munkálkodásainak a valódi független „hitel és pénz“ rendszerének szilárd jövőt.

Egy ily irányu kiegyezés nem lehet a nemzet valódi érdeke! nem lehet anyagi törekvéseinek hazafias célja.

[Folytatása következik.]

1087. sz. Zemplénmegye alispánjától.

Elnöki körlevél.

Zemplénmegye bizottsági tagjaihoz.

Az évnegyedes közgyűlés f. évi márcziushó 2-ik napján fog S.-a-Ujhelyben a megyeház nagy termében reggeli 10 órakor megkezdetni, s az ezt követő napokon folytatólag megtartatni.

Az állandó választmány s a kifejlendő körülményekhez képest annak szakosztályai, a közgyűlést megelőzőleg folyó évi februárhó 25-ik napján fogják ülésüket a megyeház termében megkezdéni.

A mult évi évnegyedes közgyűlés óta beérkezett és közgyűlési elhatározástól függő folyó tárgyakon kívül ezen közgyűlés nevezetesebb tárgyai következők lesznek:

1-ször. A nagyméltóságú belügyminisztérium rendeletével beérkezett 1875. évi költségvetés.

2-ször. Az 1874. évi számadások megvizsgálása.

3-ször. A közlekedési ügyek és utimunka tárgyalása, s a nmlgu m. k. minisztériumnak a közmunka-váltás díjának megállapítása tárgyában kelt rendelete.

4-ször. A métermérték gyors és megfelelő behozatala tekintetéből mértékhiitelesítő hivatalok felállítására és szervezése tárgyában kelt miniszteri rendeletek, s mértékhiitelesítő vizsgálatáról szóló szabályrendelet tárgyában.

5-ször. A földm. ipar és keresk. minisztérium által az 1873. évi bécsi nemzetközi kiállításban résztvevő s kitüntetett megyénkbeli egyének részére leküldött érmek ünnepélyes kiosztása.

Mely sok érdekű bizottsági évnegyedes közgyűlésre, valamint az állandó választmány, ugyszintén a megyei bizottság összes tagjait van szerencsém hivatalos tisztelettel meghívni.

Kelt S.-a-Ujhelyben, 1875. évi februárhó 14-én.

Dókus József,
alispán.

emlékezett rá, hogy bátyja valaha így szolt volna hozzá; de az egyenes felszólításra egyenes feleletet akart adni: testvérjét a másik pillanatban követte.

Aranka remegve nézett utánok. Iszonyu küzdelem dulta keblét; nem tudta, hogy mit gyanítson; nem tudta, hogy mit következtessen a Bálint felszólításából.

Ezalatt a két legény mögött bezáródott a műhely ajtaja.

— György! — kezdé Bálint — ha tán soha nem hallottál is tőlem ez életben őszinte szót: most azt fogsz hallani testvér.

György komolyan válaszola:

— Hallgatlak.

— Testvér folytatá Bálint — láttad Arankát, ugy-e, ki most ugy néz ki, mint egy letört virág? ... láttad arczán ugy-e a szenvedések óriás nyomait? ... láttad azon a fájdalmakat, gyötrelmeket, melyek nemes szívét dulják, tépik, zaklatják?

Láttam; viszonzá György önkénytelenül.

A rut férfi hévvel ragadta meg kezét s görcsösen szoritá azt meg, azután szigoruan folytatá:

Jegyzőkönyv.

Felvétetett S.-a-Ujhelyben 1875. február 14-én.

Jelenlevők: Ambrózy Nándor, Besseney Gábor, Barthos Tivadar, Brygand Ignác, Barna Bertalan, Barna Sándor, Bajusz József, Borsy Pál, Csuka Ödön, Diószeghy János, Demjén Gusztáv, Erényi Jakab, Évva Kálmán, Fekete László, Farkas Gyula, ifj. Farkas Lajos, Geöcze Bertalan, Görgey Miklós, Hlavathy János, Horváth Mihály, Izsépy István, Junger Gyula, Krasznapolszky Gusztáv, Kálnássy Sándor, Katona Zsigmond, Kelemen Kálmán, Kerekes János, Kálniczky Károly, Kossuth Sámuel, Lukovics Géza, Lácza László, Lácza Elek, Nyomárkay Bertalan, Nemthy József, Ördögh Mihály, Pereszlenyi István, Pékary Sándor, Stenczel Dániel, Szabó Elek, Szenczy József, Szücs Gyula, Stépán József, Székely Károly, Terney Pál, Vályi István, Vass Imre.

Tárgy: Az ügyvédi kamarának Kassán 1875. évi február 25-én czélzott megalakítására vonatkozó előleges értekezés.

A korelnöki szék Stenczel Dániel ügyvéd foglalván el, s a jegyzői toll vezetésére ifj. Farkas Lajos ügyvéd egyhangulag felkérte, korelnök által bevezetésileg előterjesztetett, hogy a mai tanácskozás tárgyát az e hó 25-ikén Kassán tartandó kamarai alakulási gyűlésben, a zemplénmegyei ügyvédi kar lehetőleg egyöntetű magatartásának megállapítása s az ottani teendők feletti tanácskozás képezi. Felkérte, ennél fogva megjelent tagtársak véleményeiknek nyilvánítására.

E tanácskozásból kifolyólag, a zemplénmegyei ügyvédi kar mindenek előtt kifejezést adni kénytelen abbéli sérelmének, hogy az igazságügyi miniszter ur a megyebeli ügyvédek számára tekintet nélkül s önálló kamaráhozi törvényes igényük mellőzésével, a Kassán felállítandó ügyvédi kamarábai beolvasztásukat rendelte. Ezen ügyvédi kar teljesen meg van győződve arról, hogy a kassai ügyvédi egyesület szintén osztja azon nézetet, miként e megyebeli ügyvédek ugy számuknál, valamint a megye területén létező két törvényszék fennállásánál fogva egy önálló ügyvédi kamarának Sátoralja-Ujhelybeni fenntartására képesítve és jogosítva vannak.

E nézetből kiindulva, a zempléni ügyvédi kar az igazságügyi miniszter intézkedésének hibáját kezdetben már s az által kívánja kiválólag jelezni, hogy a kamara alakulása és tisztviselői megválasztásánál döntő befolyását és tagjai létszámának tulsulyát feltüntetni törekszik.

Ennek elérése végett az alakulásnál a kamarai elnököt, ügyészt, az öt választmányi rendes és három póttagot saját soraiból kívánja megválasztani, s a választási ily eredmény biztosításául a megválasztandó egyénekre nézve az előleges megállapodást elkerülhetlennek találja.

— Öcsém! — nem hallottál még soha bárki előtt esengeni; olyannak tartottál, ki a könyörgést, rimánkodást nem ismeri; bennem az irigy, számító embert képzelted, kinek istene önmaga: s ime lásd most mindezt megczáfolva; ime kérlek oly őszintén, oly igazán mint az fásult lelkem érzelmeitől kitelik, kérlek oly melegen, mely kell, hogy szivedben viszhangra találjon: ne tagadd meg kívánságomat, melyet ez életben utoljára intézek hozzád.

György a különös hangoktól meglepetve, önkénytelenül válaszola ismét:

— Beszélj! meg eszem, bármit kívánj...

— Öcsém! egy óhajom volt csak ez életben: hogy boldognak tudhassam azt a nőt, ki ott bent most a fájdalomtól, a kétségbeeséstől megtörve, majdnem megsemmisülve küzdök.

György behatóan nézett bátyja szemébe.

— Öcsém! ne nézz rám oly kérdőleg; ne kutasd ennek okát, s ha valaha megtudnád is, vesd rá a feledés követ!

A rut férfi növekedő melegséggel folytatá:

Aranka téged szeret; ezt te legjobban tudod... Nyomorult vakság volt tőlem, hogy én

Elhatározta tehát: miszerint titkos szavazat után a zempléni ügyvédi kar tagjaiból a kamarai közgyűlésen megválasztandó ezen tisztviselők kijelöltessenek, s egyszersmind egyértelmű határozattal kimondja azt: hogy a jelenlevők erkölcsi kötelességében állandó, a szavazati többség után itt kijelölendő egyénekre a kamarai alakulásnál is szavazni, ottani megválasztásuk keresztülvitelére erélyesen befolyani, s elvárja az itt meg nem jelent tagtársaktól, hogy szavazataikkal szintén az itteni kijelölést támogassák, személyesen vagy szavazatjegyeiknek beküldése által az itteni választásokhoz csatlakozzanak; minthogy az óhajtott siker csak teljes összetartás által jöhet létre.

Ezen határozat következtében a szavazatszedésre Diószeghy János, ifj. Farkas Lajos és Izsépy István egyhangulag megbízatván:

A titkos szavazás eredményeül kamarai elnökségre: Besseney Gábor; ügyészi tisztségre Ambrózy Nándor; választmányi rendes tagokul: Bajusz József, Lukovics Géza, Kálniczky Károly, Diószeghy János és dr. Erényi Jakab; póttagokul: Székely Károly, Pólyai Géza és Junger Gyula ügyvédek jelöltettek ki, illetőleg választottak oly jelöltekül, kiknek tényleges megválasztása a kamara gyűlésében érvényre emelendő.

A tanácskozás folyamán kiemeltetvén azon körülmény, hogy a kamarai tisztviselőknek az itteni kijelölés szerinti megválasztása ahhoz, hogy a zempléni ügyvédi kar a kamarában kellő befolyást gyakoroljon, magában véve nem elégséges; s hogy egyéb felmerülhető kérdések, különösen az ügyrend és beszerzés oly jelentőséggel bírnak, miként utóbbiaknak megállapításánál s a költségvetés elkészítésénél az egyesek anyagi érdekei is a megadóztatások mérve és kivetéséhez képest igen közelről érintve lesznek:

Tekintve ama fontosságot, melylyel az alakulás valamint erkölcsi, ugy anyagi tekintetben bír, kifejezi az értekezlet azon óhajását: hogy a Kassán f. hó 25-én tartandó alakulási gyűlésen a zemplénmegyei ügyvédek ugy a testületi köz-, valamint egyesek érdekének megőrzése céljából, s a felmerülő minden kérdésekhez hozzászóthatás és szavazás végett lehetőségig számosan megjelenjenek, s a személyes megjelenést a szükségesség által indokolva minden egyes tagtársnak erkölcsi tartozásként ajánlja figyelmébe; elvárván azt, hogy minden zempléni ügyvéd — habár áldozatot is kellene hozni — az alakulásban ott leend.

Végül felemlítettvén a kassai ügyvédség részéről tanusított kartársi szives közeledés, melylyel az itteni ügyvédi kart fogadni kívánja:

Midőn az értekezlet ezen közeledést a legbarátságosabb s hason szívélyes hajlammal viszonzozza, bármi lehető félreértés elkerülése végett kijelenti: miszerint fentebbi azon határozata, melylyel az elől érdeklött választási kijelöléseket szükségesnek találta, legtávolabbról sem a két ügyvédi kar közötti

valaha magamat hozzá fölemelni képzeltem;... nyomorult volt a gondolat, mely azt hitette el velem, hogy én őt valaha boldoggá tehetném;... örült az eszme, hogy ő engem még szerethetne is;... s legnyomorultabb teremtes én, hogy folytonosan üldöztem őt, mint ijesztő kísértet-árny...

A rut férfi arczára keserű fagyos guny ült. — Testvér! annak a nőnek boldognak kell lenni!... Megverne az isten mindkettőnket örökre, ha az nem lenne. Téged szeret; nem szeret, de imád... Ime, kit soha nem hallottál könyörögni az életben: rimánkodik előtted; testvér a testvér, bátya az öcs előtt: tedd őt boldoggá, - vedd nőül.

Az erős György szívét szorolni érzé; homlokán dagadtak az erek; szemei előtt valami különös káprázat vonult el: azután a legkínzóbb küzdelmek közt, vontatva tördelé:

— Nem tehetem...

Bálint elsápadtan tántorodott hátra, aztán a következő pillanatban vad kacajra fakadt.

György szótlanul hagyta magára.

(Vége köv.)

egyértés megzavarása avagy ellenszemből ered, hanem kizárólag az igazságügyi minisztérium azon mellőzésével szemben, hogy önálló kamara felállítását a közóhajtás ellenére nem engedélyezte, azért tekintetett szükségesnek, mert ez uton reméltetik az itteni önálló kamara alakíthatása elkerülhetlennek feltüntetni.

Jelen jegyzőkönyv hitelesítésére:

Ambrózy Nándor, Bajusz József és Nyomarkay Bertalan ügyvédek felkértevé, az kinyomatni s minden egyes e megyebeli ügyvédnek kezéhez szétküldetni, egyszersmind nevezett ügyvéd urak az iránt is felhivatni határozattak, hogy ügyvédi okleveleiket amennyiben ez iránt még nem intézkedtek volna, alulírt jegyzőhöz — illető helyre juttatás végett — e hó 20-áig beküldeni sziveskedjenek.

Kelt mint fent.

Jegyzette:

Ifj. FARKAS LAJOS.

K Ü L Ö N F É L É K .

Vasuti baleset. A magyar északkeleti vasut vezérigazgatósága arról értesít bennünket, hogy f. hó 14-én délben a 12. számú vonat több kocsija Szomotor és Nagy-Géres közt a 205. örháznál kisiklott, de sem az utasok, sem a személyzet sérülést nem szenvedtek. A személy-, posta- és podgyász-közlekedés e helyen átszállítás útján eszközöltetik; f. hó 16-án azonban már minden akadály teljesen el lesz hárítva. Ez az igazgatóság communiqueja, melyhez részünkről mi még ezeket adhatjuk: A rendkívüli sebességgel (5 mf. egy óra alatt) haladó vonatról Bély és Perbenyik közt nyolcz személykocsi egyszerre felfordult, a mozdony pedig láncza szerencsére elszakadván, jó távolra futott, míg a földbe urta magát. A kocsi a magas hóra forcsultak, s így az esés sokkal cnyhébb lett, mint különben lett volna, s e körülménynek köszönhető, hogy az utazók közül csak 14-en sebesültek meg, s egyik sem életveszélyesen.

A sátoralja-ujhelyi ifjusági kör f. hó 13-ára hirdett estélyét saját helyiségében megtartotta. Vendégek szép számmal voltak jelen, de annál kevesebben az egylet tagjai közül, mi kétségtelenül nagy közönyösségre mutat. Felolvastak ez alkalommal Hornyay Kálmán és Farkas Bertalan urak; mindketten egy-egy humoreszket. Mindkét darab derült hangulatban tartá a hallgatóságot, mely végre „eljen“-eivel sem fukarkodott. Volt pár szavalmány is. E lapok szerkesztője „Fürdő leány“ című költeményét szavalá el, a vendégek közül pedig közkívánatra Szigethy Sándor ur a „Walesi Bárdok“-at Arany Jánostól. A felolvasások és szavalmányok közeit zene töltötte be, később pedig dalra kelt az ifjuság s vidám baráti poharak csengése mellett éjtél után egy óráig a legkedélyesebben mulatott. A böjti időszak alatt még lesz pár hasonló összejövetel, melynek tartalmasságáról — tekintve a közreműködésre ígérkezett erőket — előre is megvagyunk győződve, s ekép reményünk van: miszerint az ifjuság érdeklődése is lassacskán fölébred, s hovatovább jótékonyan termékenyítő közegévé válandik a mai társadalmi élet ijesztő meddőségének.

*Szegedi Mihály szintársulatával szerdán érkezett közénk, s az előadásokat legközelebb megkezd. A társulatban egy pár oly nevet hallottunk említeni, mely a vidéki jobb erők közé számítható, s azon esetben, ha Szegedi társulatát kellőleg szervezi, reméljük, hogy közönségünk pártolása sem fog elmaradni.

Az Andrássy-család hitbizományai. Özveggy gróf Andrássy Károlyné szül. Szapáry Etelka grófnő, a külügyminiszter édesanyja, a szüleitől örökölt, de legnagyobb részben kitaró gazdálkodás és takarékoság által szerzett, ötvenezer holdat meghaladó birtokaból három fia; gr. Andrássy Manó, Gyula és Aladár részére legújabb királyi jóváhagyással három külön hitbizományt alakított. A kérdéses birtokok Zemplén és Zalamegyékben fekszenek. Az egyik hitbizományt a történelmi nevezetességű Drugeth-család tulajdonához tartozott homonnai uradalom képezi, melyet az alapító grófnő, mint a Drugeth-családnak egyik leányági utóda a Csáky, Vass, Bernáth, Hadik és Vetter családoktól szerzett meg s egyesített egy birtoktestté.

Egy helybeli polgártól vettük a következő sorokat: „Tudomásom szerint s.-a.-ujhelyi lakos és birtokos Bajkor Antal ur kezdeményezése folytán, az itteni közönség a békebirói intézménynek gyors behozatala iránt kérvénnyel kíván járulni a képviselőházhoz. E sorok írója, mint szintén egyik polgára e városnak, csak örömet fejezi ki e tény fölött; mert azt látja belőle: miszerint vannak polgárok,

kik a haza és népe sorsán javítani szerény körükben is buzgólkodnak, s ennek folytán oly eszméktől sem idegenkednek, melyeknek kivitele egyaránt anyagi és szellemi áldozatkészséggel jár. Vannak — folytatja tovább — kik a békebirói intézménynek behozatalát nálunk korszerűtlen és életképtelenné állítják, de ezt legfeljebb azok teszik, kik a legegyszerűbb vitakérdés összebonyolítását tervszerűen úzik, úgy hogy az sok idő és költség után sem juthat a rendes kerékvágásba. Végül felkéri e város és vidékének közönségét: hogy a majdan hozzájuk eljutandó kérvényt támogatni sziveskedjenek.“

Tanítók küldöttsége Deák Ferencznél. A néptanítók nyugdíjazására vonatkozó Molnár Aladár-féle törvényjavaslatból, miként tudva van a tanügyi albizottság a 10. §-ot, mely a tanítóknak — magasabb befizetéseik esetén — a 300 frtnyi minimumnál nagyobb nyugdíjat is biztosítana, kitérte. E §. visszaállítását végett kérelmeznek a tanító-egyletek, s mindent megtesznek a fővárosi tanítók is, nem a maguk, hanem vidéki kartársaik érdekében, miután róluk a főváros hatósága több évvel ezelőtt gondoskodott, teljes fizetést biztosítván számukra nyugdíjkép, 40 évi szolgálat után. Mint a „Hon“ beszéli: A „Népnevelők pesti egylete“ küldöttsége Vajdady Gusztáv vezetése mellett tegnapelőtt kereste meg Deák Ferenczet is, mint a főváros egyik képviselőjét, hogy tekintélyével mozdítaná elő a tanítók érdekeit a fenforgó esetben. Deák Ferencz fogadván a küldöttséget, jó óra hosszat beszélt az urakkal, és kijelenté, hogy a küldöttség kérelmét indokoltnak találja és nem kételkedik, hogy ezen óhaja a tanítóknak, az országgyűlés által teljesíttetni is fog. Ez alkalommal Deák néhány e tárgyra vonatkozó adomát is beszélt el: „A tanítói műveltség fokozódásával, mondá, az igények is nagyobbodnak; s ez igen örvendetes jelenség. Kevés igénye volt — folytatja tovább jó kedvvel — annak a komárommegyei tanítónak, a ki az évi zárvizsgálat után egybegyűjtött tanítványait, így szól hozzájuk: No, gyerekek! ki nem kapott tőlem verést az év folyamában? Feláll egy fiu. — Gyere ki! Hogy te se vidd el szárazon az irhát, nesze! S erre jól eldöngötte a fiut.“

A „Kassa és vidéke“ írja: úrlapok javításával foglalkozik dr. Biringer Gyula, kassai postaigazgató ur, s tervét — mint halljuk — illetékes helyütt már be is terjesztette. A javítás abból állana, hogy az úrlapok vagy még egyszer akkorára megnagyobbíttatnának. Fele részben az eddigi alak meradna, a másik fele rész ellenben írott közleményekre lenne száva, levelként összehajtható és lepecsételhető. Ha tekintetbe vesszük, hogy jelenleg a küldő igen sok esetben külön levelet kénytelen írni, hogy a címzettet az utalványozott összeg rendeltetése iránt tájékozza, az életrevaló tervet csak üdvözölhetjük. Vajha mielőbb megvalósuljon.

Tudomásul. A nagymélt. földmivelés, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. minisztériumnak folyó évi február hó 10-én 2040. sz. a. kelt intézvénye értelmében, ezenel köz íré tételük, hogy a mező-érgyesi m. kir. állambirtokon tenyésztett 1150. db. süldő sertés Budapesten f. hó 24-én nevezett minisztériumnak lötenyésztési osztályában szóbeli árverés útján elfogadani. — Bővebb értesítést nyerhetni a kapitányi hivatal mezei rendőri osztálynál.

Új zeneművek. Táborczyk és Parsch nemzeti zeneműkereskedésében Budapesten a következő újabb zeneművek jelentek meg: a) „Az erdőben“ mazurka-poika ifj. Fahrbach Fülöptől. Ára 50 kr. b) „Ablakodig sétáltam“... „Tegnapelőtt csütörtökön...“ „Lágy a fiskális pennája“... Csárdás. Zongorára szerkeszté Tisza Aladár. Ára 60 kr.

Üzlet.

A sátoralja-ujhelyi piacbíróóság által felvett terményárak. 1875. februárhóban középár kiszámítás szerint, mérőnként. Buza: I. osztályu 86—82 fontos 4 frt 68. II. oszt. 4 frt 38 kr. Rozs: 75—72 fontos I. oszt. 3 frt. 36 kr II. oszt. 6 kr. Árpap 3 frt: 65—6 fontos I. oszt. 2 frt. 68 kr. II. oszt. 2 frt. 35 kr. Zab: 44—42 fontos I. oszt. 1 frt. 98 kr. II. oszt. 1 frt. 73 kr. Köleskása: I. oszt. 6 frt. 40 kr. II. oszt. 6 frt. Kukoricza: I. oszt. 2 frt. 55 kr. II. oszt. 2 frt. 31 kr. — Szücs Mihály piacbíró.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BORÚTH ELEMÉR.

Nyilt-tér.

— E rovatban közöltötkért a beküldők felelősek.

Hirdetés. A „szerencs-vidéki takarékpénztár mint takarékos és hitelegylet“ részéről nyilvánosságra hozatik, hogy évi rendes közgyűlésének határidejéül 1875. évi február 28-ik napjának d. e. 9 órája Szerencsen a „Csillag“ című vendéglőben

Nyomatott a „Zemplén“ könyvnyomdájában S.-a.-Ujhelyben.

kitűzetik; melybeni részvételre van szerencsénk a t. cz. részvényeseket felkérni aként: hogy mindazon részvényesek, kik személyesen, vagy meghatalmazottjaik által a közgyűlésen jelen lenni, részt venni akarnak, az alapszabályok 45. és 46. §§-ok határozatai értelmében részvényüket, valamint meghatalmazott általi megjelenés esetében meghatalmazásikat előzetesen 48 órával, az igazgatóságnál a közgyűlés tartalmára letenni sziveskedjenek.

A közgyűlés tárgyai lesznek:

1. Az 1874.üzlet évről számvizsgálóbizottság által átvizsgált forgalmi, mérleg, vagyons s jövedelem kimutatásának igazgatóság részéről előterjesztése
2. az évi tiszta nyereségnek mikénti felosztása tárgyában az állandó-választmány által be-terjesztett javaslat tárgyalása;
3. az állandó választmány által előterjesztendő javaslatok elbírálása.
4. az alapszabályok 37. 49. §§-aik értelmében a 3 év leteltével; az elnök, alelnök, igazgató, aligazgató, jegyző, s állandó választmányi tagoknak választás utján megválasztásuk.

Kelt Szerencsen, 1875. február 12.

Szücs Gyula,
jegyző.

gr. Szirmay Vincze,
elnök.

Hirdetmény. Nagy-Toronyán, a gör. kath. parochia kerítésén belől, mintegy 300 mázsa apró, a csörgői rétekről való széna, három boglyába lerakva eladóvá tétellett. A venni szándékozók az ár felett értekezhetnek a nagy-toronyai gör. kath. lelkész ural.

Ház bérbeadás. Háber Vinczenő S.-a.-Ujhelyben a Hecskén lévő háza szabad kézből eladó. Értekezhetni Blizman Ferencz építésznel a Moretti-féle házban.

Hirdetmény. A tokaj-hegyaljai takarékpénztár: VII. évi rendes közgyűlését Tokajban 1875. évi márcziushó 7-én d. e. 10 órakor saját üzleti helyiségében tartja meg, mire a részvényesek azzal hivatnak meg, hogy szavazatukat érvényesítendők, saját nevükre szóló részvényeiket szelvényükkel együtt, a közgyűlést megelőzőleg, d. e. 8-tól - 10-óráig az e végre kirendelt bizottság kezéhez tértírvény mellet letenni kötelesek, hoanon azokat gyűlés után visszavendők.

Tárgyak:

1. Igazgatósági jeleatás.
2. Leltározó és számvizsgáló bizottság jelentése
3. A tiszta jövedelem hova fordítása iránti rendelkezés.
4. A megüresedett egyik igazgatói állomás mikép betöltése iránt közbetett választmányi javaslat.
5. Négy kisorsolt választmányi tagok, s az 1875-iki üzletévre leltározó és számvizsgáló bizottságnak választása.
6. Netaláni indítványok és folyó ügyek.

Tokaj, 1875. február 15.

Az igazgatóság.

Meghívás. Tisztelettel tudatjuk a varannói népbank mint önszegélyő-intézet részvényeseivel: miszerint ez évi rendes közgyűlés f. márcziushó 14-én délután 2 órakor fog az intézet helyiségében megtartatni.

Tanácskozás tárgyai:

1. Az 1874. évi számadások előterjesztése.
2. Az osztalék megállapítása.
3. A választmány által kiküldött bíróságnak véleményes jelentése; a pénzügyintézetek congressusában belépés, nemkülönbén a felállítani szándékolt nemzeti bankhoz minő arányban leendő hozzájárulása iránt.
4. Esetleg az egyes dolgok által előterjesztett indítványok tárgyalása.

Az igazgatóság.

Alulírott földbirtokrai kölcsönök közvetítésével bizatván meg, — midőn ezt a t. cz. földbirtokosoknak figyelmebe ajánlja, — egyuttal a kölcsönt igénybe vevőknek becses tudomásukra hozza, hogy a kölcsön-tőke 32 év alatt 7% százalékos visszafizetésével végképen letörlesztetik, s hogy a kölcsönvevők a birtokra vonatkozó okmányokon kívül semmi költséget fedezni nem kötelesek, a mérsékelt közvetítési díjt is csak a kölcsön megkapása után tartoznak fizetni.

Ajánlván a kölcsönnek gyors kieszközlését, a földbirtokosok becses megbízatását tisztelettel kéri:

Schön József, S.-a.-Ujhelyben.